

Retningslinjer

Navn på dokument	Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft
Ansvarlig	Banksjef fellesfunksjoner og støtte
Dokumentansvarlig	Bærekraftsansvarlig
Versjon 1 datert	21.06.16
Sist oppdatert dato	08.12.22
Vedtatt av	Styret
Antall sider	7

INNHold

Omfanget av retningslinjene	2
Styret rolle	2
Bankens virksomhet	2
Klima og miljø	3
Menneskerettigheter	3
Økonomisk kriminalitet	3
Kredittgivning	4
Bankens likviditetsbeholdning	4
Bærekraftig eierskap og investeringsstrategi	4
Lokalt engasjement	5
Bankens kunder	5
Bankens leverandører	6
Bankens konkurrenter	6
Bankens ansatte	6
Eika Gruppen og Eika Boligkreditt	7
Etterlevelse	7
Rapportering	7

OMFANGET AV RETNINGSLINJENE

Bankens retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar omhandler hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø. ESG – risiko skal hensyntas i alle bankens forretningsområder. ESG står for «Environmental, Social and Governance» og kan på norsk oversettes med miljø, sosiale forhold/rettigheter og selskapsstyring. Det å skape verdier og være lønnsom er en del av bankens samfunnsrolle, og banken vil på denne måten bidra til vekst og utvikling i samfunnet. Det er ikke likegyldig hvordan banken tjener sine penger, valg av produkter og tjenester skal ikke gå på bekostning av mennesker, etikk eller miljø. Det er en selvfølge at banken etterlever gjeldende lover og forskrifter, og banken skal ha høy etisk bevissthet.

Bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft skal vedtas av styret, og revideres ved behov, minst hvert tredje år. Retningslinjene skal være kjent for bankens ansatte.

Bankens bærekraftutvalg

Banken har etablert et bærekraftutvalg. Formålet med bærekraftutvalget er å styrke og utvikle det interne fagmiljøet knyttet til bærekraft, og på denne måten være en pådriver for etterlevelse av disse retningslinjene. Bærekraftsansvarlig kan i bærekraftutvalget vedta saker som er omfattet av vedkommendes stillingsinstruks. Bærekraftsansvarlig kan i tillegg fremlegge innstilling knyttet til behandling av en sak hvor adm. banksjef blir invitert. Bærekraftutvalget skal ha en rådgivende funksjon for bærekraftsansvarlig, og skal bestå av representant fra PM, representant fra BM, banksjef fellesfunksjoner, *driftsansvarlig*, *banksjef juridisk* og banksjef økonomi og finans. Andre relevante funksjoner kan inviteres ved behov. Bankens compliancefunksjon kan delta som observatør og har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle. Bærekraftutvalget skal gjennomføre møter i henhold til vedtatt årsplan.

STYRET ROLLE

Styret spiller en avgjørende rolle for integrering av ESG i bankens strategi. Styret bør derfor være førende for å definere bankens ESG-premisser og -målsetninger, samt å etablere styringsmekanismer for å håndtere disse faktorene på alle nivåer i organisasjonen. Ved å integrere ESG i styrets oppgaver kan styret sikre at samfunnsansvar og bærekraft blir en del av bankens forretningsstrategi, organisasjonskultur, verdier og driftspraksis på en måte som understøtter bankens langsiktige lønnsomhet og levedyktighet.

BANKENS VIRKSOMHET

Banken har et ansvar for å unngå å medvirke til miljøødeleggelser, korrupsjon eller brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter. For banken handler samfunnsansvar særlig om å ivareta disse hensynene i investeringer og i ytelse av lån og kreditter. Tillit fra omverdenen og godt omdømme er viktig for banken. Bankens interessenter har forventninger til at banken utøver sin rolle som en ansvarlig samfunnsaktør. En viktig del av samfunnsansvaret og bærekraftarbeidet er derfor å kartlegge, forstå og ta ansvar for den direkte og indirekte påvirkningen banken står for.

*Våre ansatte skal utvise profesjonalitet og dyktighet.
Banken har etiske retningslinjer alle ansatte skal ha et aktivt forhold til.*

Videre skal banken

- kjennetegnes av god eierstyring, selskapsledelse og høy etisk standard.*
- ha nulltoleranse for korrupsjon og diskriminering.*
- ha en åpen, ærlig og tydelig kommunikasjon til alle interessenter.*
- holde orden internt med tanke på miljø og handlinger som kan oppfattes som uetiske.*

Klima og miljø

Banken skal opptre ansvarlig med tanke på klima og miljø.

Banken jobber for å redusere miljøbelastningen fra egen virksomhet på følgende måter:

- bruker og investerer i teknologi og løsninger som reduserer belastningen på miljøet,
- tilrettelegger for ansatte slik at miljøbelastningen reduseres og ansatte kan gjøre mer miljøvennlige valg,
- bidrar til å heve kompetansen om bærekraft slik at våre medarbeidere bevisstgjøres egne og bankens påvirkning på klima og miljø.

Banken har gode retningslinjer for bruk og håndtering av papir og plast, sortering og gjenvinning av elektronikk/IT-utstyr. Bankens benytter i stor grad miljøvennlige produkter, og bruker videokonferanser/web møter der dette er hensiktsmessig. Banken vil gjennom dette redusere bilkjøring og flyreiser så mye som mulig.

Menneskerettigheter

Banken skal ikke medvirke til brudd på menneskerettighetene, men støtte og respektere vern av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Banken skal respektere alle menneskerettigheter slik de er beskrevet i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og krever det samme av selskaper som det lånes penger til.

Økonomisk kriminalitet

Hvitvasking og terrorfinansiering

Banken skal bekjempe økonomisk kriminalitet på bakgrunn av risikovurderinger og oppfølging av antihvitvaskområdet, mistenkelige transaksjoner og mulige svindelsaker. For at banken ikke skal bli brukt som et virkemiddel til hvitvasking, finansiering av terror eller dødelige våpen, skal banken gjennomføre en rekke tiltak. Bankens rutiner og retningslinjer baserer seg på hvitvaskingsloven, med tilhørende forskrift og rundskriv fra Finanstilsynet. Bankens hovedoppgaver tilknyttet dette er å gjennomføre risikovurderinger, gjennomføre kundekontroll, undersøke mistenkelige transaksjoner og kunder, samt rapportere mistenkelige transaksjoner til Økokrim.

Skatt

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis, eller som ikke rapporterer sin virksomhet i ethvert land de opererer i. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon/verdiskapning, og ikke utnytter smutthull i lovverket for å unngå beskatning ved bruk av skatteparadis. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikkelser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp. Bankens etiske retningslinjer gir veiledning om hvordan ansatte skal forholde seg til å gi eller motta en uberettiget fordel. De etiske retningslinjene som er etablert i banken er med på å forebygge uønsket adferd.

Kredittgivning

Banken skal ha et aktivt forhold til samfunn, klima og miljø i sin kredittgivning. *Kreditt er vår største mulighet til å påvirke positivt, særlig i bedriftsmarkedet. Jæren Sparebank har som overordnet mål å bidra til en bærekraftig omstilling i vårt markedsområde. Dette er et mål vi skal jobbe sammen med kundene om å nå.*

Bankens kunder skal bidra til å skape en bærekraftig utvikling, gjennom å ha økt søkelys på miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold i egen virksomhet. Dette innebærer blant annet at banken skal ha søkelys på at varer og tjenester produseres på en bærekraftig måte, om kunden respekterer grunnleggende menneskerettigheter og om kunden forurensrer miljøet. Banken skal også sikre ansvarlig utlånsvirksomhet gjennom å øke bedriftenes bevissthet og praksis rundt temaer som miljø, etikk, samfunnsansvar, forretningsdrift og eierstyring.

Klimarisikoen er et resultat av hvordan bankens kunder påvirkes både av fysiske klimaendringer som kan gi økte kostnader (fysisk risiko) og økonomisk risiko knyttet til omstillingen til et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko). Banken skal ha retningslinjer (kreditthåndbøker/kredittpolicy) for vurdering av risiko knyttet til klima og bærekraft i kredittvurderingen, spesielt for bedriftskundene, som er en integrert del i kredittvurderingen i alle kredittsaker - som skal bidra til å avdekke bærekrafttrisikoen i kundeforholdet, samt en vurdering av kundens bransje, panteobjekter, leverandører og kunder.

Bankens likviditetsbeholdning

Banken skal, som følge av lovkrav, til enhver tid ha en betydelig portefølje av likvide investeringer. Investeringene gjøres for det meste i sertifikater og obligasjoner utstedt av stater, banker, finansinstitusjoner, norske selskaper, norske og svenske kommuner, norske fylkeskommuner og selskaper med statlig/kommunal/fylkeskommunal garanti. Det stilles krav om at investeringsobjektene har gode systemer for oppfølging av samfunnsansvar.

Bærekraftig eierskap og investeringsstrategi

Banken skal sikre ansvarlig og bærekraftig eierskap gjennom egne retningslinjer for eierstyring. Banken skal sørge for at alle investeringer som banken gjør, tjener langsiktig verdiskaping og bidrar til et bærekraftig globalt finansielt system. Banken skal være åpen om sine eierinteresser og eventuelt andre bindinger. Eika Kapitalforvaltning (EKF) forvalter Jæren Sparebanks likviditetsportefølje under gjeldende regelverk for bærekraftige investeringer. Når EKF gjør en investeringsbeslutning, vil et selskaps ESG-profil inngå som et av kriteriene for utvelgelse. EKF følger også Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) investeringsprofil som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Det innebærer at vi ikke investerer i selskaper som Etikkrådet i Norges Bank fraråder.

Deriblant industriselskaper innen kull, tobakk, våpenproduksjon og gambling. I tillegg ekskluderes selskaper som produserer klasevåpen, kjernevåpen, landminer og salg av militært materiell til visse stater fra investeringsuniverset. Banken vil heller ikke investere i selskaper som gjør seg skyldig i:

- Grove krenkelser av menneskerettigheter
- Alvorlig miljøskade
- Alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt
- Grov korrupsjon
- Andre grove brudd på grunnleggende etiske normer

Lokalt engasjement

Banken skal forvalte de midler den har til rådighet på en god måte, og skal bidra aktivt til lokalsamfunnet. Jæren Sparebank skal ta initiativ til og støtte lokale bærekraftige tiltak som skaper vekst og utvikling i, som gir grunnlag for videre utvikling og inntjening.

Gjennom kontakt med lokale skoler og årlig gaveutdelinger via stiftelsene, Sparebankstiftelsen Jæren -Klepp og Sparebankstiftinga Jæren -Time og Hå, bidrar banken positivt til samfunnet.

BANKENS KUNDER

Banken skal møte kundene med respekt og vennlighet, og finne gode løsninger som både tjener kunden og banken. Markedsføringen og rådgivning av salg av produkter og tjenester skal skje på en etisk måte, med basis i saklig og korrekt informasjon, i samsvar med gjeldende lover og regler. Priser for de viktigste tjenestene skal være tilgjengelig på bankens nettsider og i bankens lokaler. Bankens informasjon til kundene ved tilbud om produkter og tjenester skal være nøyaktig, forståelig og pålitelig, og aldri bevisst være tvetydig eller egnet til å villedde en kunde. Banken skal oppfylle kravene i personvernloven, som blant annet omhandler krav om at kunder og ansatte har rett til å kreve sletting av egne personopplysninger (retten til å bli glemt), samt rett til å ta med seg sine personopplysninger (dataportabilitet) til annen virksomhet. Det skal aldri finne sted diskriminering av kunder og ansatte på grunn av alder, kjønn, rase, religion, nasjonalitet eller sivil status.

Bankens rådgivning overfor kunder skal alltid ha søkelys på kundens interesser og behov. Bankens rådgivere skal følge retningslinjene for «God Skikk» i forbrukerforhold, som forvaltes av finansnæringens autorisasjonsordninger (Finaut). Banken har retningslinjer for interessekonflikter, som også beskriver mulige interessekonflikter knyttet til bankens kunder, og hvordan slike konflikter kan unngås.

Banken har en klageordning som er tilgjengelig for bankens kunder gjennom informasjon på bankens hjemmeside. Klagen kan gjelde kundebehandling eller andre aktiviteter som kunden mener har en negativ effekt på enkeltperson eller samfunnet ellers. Banken skal samarbeide med og respektere arbeidet i Finansklagenemda og andre offentlige eller bransjeoppnevnte klageorganer. Alle klagesaker i banken skal registreres i et eget klageregister, og oversendes årlig i egen rapport til Finanstilsynet.

BANKENS LEVERANDØRER

Bankens skal velge leverandører som er opptatt av samfunnsansvar, og som produserer varer og tjenester på en lønnsom, anstendig og bærekraftig måte. Det er viktig at bankens leverandører opptrer redelig og ordentlig, og har ordnede arbeidsforhold, og at de sikrer at virksomheten drives i samsvar med alle relevante lover og regler for etisk forretningspraksis. Det gjelder også for bankens leverandører av finansielle investeringer, som for eksempel bankens beholdning av papirer for likviditetsformål.

Åpenhetsloven pålegger virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til blant annet å gjennomføre aktsomhetsvurderinger, både av egen virksomhet og av leverandører og andre forretningspartnere. I Eika Gruppen, som inngår leverandøravtaler på vegne av bankene, skal alle innkjøpsavtaler være et resultat av tilbudsforespørsler i henhold til fastsatte retningslinjer. Det er også utarbeidet et sett med kriterier for oppfølging av krav i åpenhetsloven, blant annet en egenerklæring for leverandøratferd, et spørreskjema for leverandører, og en mal for retningslinjer/krav som Eika Gruppen og banken stiller til sine leverandører. *Det stilles her krav om at lover og regler knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø, korrupsjon og hederlig virksomhet overholdes.*

BANKENS KONKURRENTER

Banken skal opptre med respekt og redelighet overfor sine konkurrenter. Opplysninger som banken gir om seg selv, sine produkter og om sine konkurrenter, skal være korrekte.

BANKENS ANSATTE

Bankens ansatte og valgte representanter skal behandles med respekt, og skal rettidig få forelagt seg den informasjon og de opplysninger som de etter lov, forskrifter, bankens vedtekter og internt regelverk har krav på. Banken skal skape et trivelig og motiverende arbeidsmiljø, med gjensidig tillit, samarbeid og åpenhet.

Banken skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling. Det er et grunnleggende prinsipp i bankens personalpolitikk at kvinner og menn skal ha like muligheter for å kvalifisere seg til alle typer oppgaver, og at karrieremulighetene skal være de samme. Mulighetene skal videre være like, for bankens ansatte, uavhengig av; alder, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene. Bankens arbeid knyttet til mangfold skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Ingen form for verbal, fysisk og seksuell trakassering skal forekomme. Banken skal redegjøre for sitt arbeid rundt mangfold i årsberetningen.

Banken skal legge til rette for god opplæring og kompetanse blant ansatte.

EIKA GRUPPEN OG EIKA BOLIGKREDITT

Både Eika Gruppen og Eika Boligkreditt bidrar til bankens økonomiske resultater og markedsposisjon, noe som er et viktig grunnlag for bankens bidrag til et bærekraftig samfunn. I Eika Gruppen inngår bærekraft i utvikling av produkter som bankene benytter, i bankenes systemer og verktøy, og i kompetansetilbudet til bankenes ansatte. Det arbeides også for å sikre god miljøledelse og bærekraftige valg i egne organisasjoner og overfor leverandører og samarbeidspartnere.

ETTERLEVELSE

Dersom banken oppdager at kunder, leverandører og selskaper banken har investert i, ikke handler i tråd med bankens forventninger i forhold til bærekraft, miljø og samfunnsansvar, vil banken opprette dialog for om mulig å få til en endret praksis. Hvis kunder, leverandører og selskaper fortsetter å bryte bankens krav, vil det kunne medføre at det startes en prosess mot en avvikling av kundeforholdet eller salg av eierposisjonen i selskapet.

Banken har rutiner i henhold til lovkrav for varsling om kritikkverdige forhold og eventuelle brudd på de etiske retningslinjene og prinsipper for samfunnsansvar. Rutiner for hvordan varsling skal skje er lett tilgjengelig for medarbeiderne gjennom egne retningslinjer/bankens HMS-håndbok og på bankens intranettside.

RAPPORTERING

Banken redegjør i årsrapporten for sitt arbeid knyttet til samfunnsansvar og bærekraft.